

Anna lejtő
Boszorkányvölgy
Erdőalja
Hosszúhát
Legelődomb
Szőlőhegy
Ófalu
Víziváros
Öreghegy
Újfalu
Völgyrét

TELKI NAPLÓ

A faluközösség havonta megjelenő lapja
XXIX. évfolyam 12. szám 2024. december

4. oldal

Beszámoló a közmeghallgatásról

6. oldal

Menetrendi változások december közepétől

7. oldal

Egykor Hexen Schutte, ma Boszorkányvölgy

**Minden kedves olvasónknak
kellemes ünnepeket kívánunk!**

www.telki.hu

Polgármester naplója

2024



Amikor gyerek voltam, a 2000-es év science-fiction-nak tűnt. Úgy gondoltam rá, mint valami jövőbeli csodára, amikor az emberiség a tudomány és kultúra dicsőségére egy elképzelhetetlenül fejlett és jó világot hoz majd létre. Most, a millenium után huszonnégy évvel nyilvánvaló, hogy ez az ábránd, hát... túlzottan optimista volt. Buzz Aldrin-nal, a Hold felszínére másodikként lépő amerikai űrhajóssal szólva: „Kupolavárost ígértetek a Marson

és megkaptuk helyette a Facebookot.”

Igazán nem akarok ünneprontó lenni, amolyan Grincs, de az a helyzet, hogy az elmúlt évtizedek nem sok őszinte optimizmusra adnak okot. Márpedig egy év végi összefoglalóban szinte kötelező a kincstári optimizmus, a „meg tudjuk csinálni!” hangulat, az „épül-szépül” összepacsizás giccse. Talán megjelent Önök előtt a sok alaptalan önfényezés és hurraoptimista propaganda... Gondolom, rájöttek, hogy most nem ilyen jellegű sorok következnek, de azért keseregni se fogok, ne aggódjanak!

Amikor egy esztendő a végéhez közeledik, mindenki kicsit számot vet, visszatekint, és átgondolja, hogy mi is történt az évben, egyenleget vonunk, jobb és kevésbé jó vagy kifejezetten rossz csoportokba rendezzük a történéseket. Ha Telki szempontjából is megteesszük ezt az értékelést és egyenlegvonást, a 2024-es év, amit lassan magunk mögött hagyunk, nem tűnik kirívónak vagy különösen fordulatosnak. A realitáshoz tartozik, hogy nem indultunk különösen jó pozícióból a krízisevek után. Viszont nem romlottak a dolgaink számottevően. Ami azt jelenti, hogy a nem túl jó pozíció velünk maradt, de tudjuk ezt kezelni.

Egy ilyen méretű település nagyban függ a külső változásoktól, helyzettől. Az ország körülményei, a jogalkotás, a kormány döntései, a gazdasági viszonyok meghatározók minden szempontból. És a valóság része az is, hogy hazánk egészének sorsát is meghatározzák a nagyobb folyamatok, világpolitikai események.

A két legfontosabb és legnagyobb hatású tény 2024-ben az infláció és az európai uniós források hiánya volt. A jelentős, minden területet meghatározó infláció a háztartásokat éppúgy megviselte és megviseli, mint az önkormányzatot. Ebben sajnos érdemi javulás nem várható. Ami egyszer és hirtelen elveszett, sokáig velünk maradó hiány lesz, és csak lassan lehet ledolgozni, ha ugyan le lehet.

Az energiaárak változékonysága nagy kihívást jelentett, különösen a kisebb települések számára. Az állam által nyújtott kompenzációk segítettek mérsékelni a közüzemi költségeket, de e téren a helyzet továbbra is kihívásos.

Az EU-s források hiánya, a pályázati lehetőségek beszűkülése korlátozta és várhatóan továbbra is korlátozni fogja az önkormányzati beruházások megvalósítását. A településfejlesztési projektek

(utak, középületek felújítása) és környezetvédelmi programok hátrányba kerültek.

Az állami ellenőrzés tovább erősödött az önkormányzatok pénzügyi működése fölött, különösen a nagyobb beruházások esetén. Ez korlátozta az önkormányzati döntéshozatali szabadságot. A központosítási törekvések folytonosak, a legutóbb felmerült helyi iparüzési adótöbblet elvonása azt a csekély mozgásteret szűkítette, ami az infláció kompenzálása után számunkra megmaradt.

Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy működőképességünk megmaradt, sőt, eddigi vívmányaink megtartása mellett még kisebb fejlesztéseket is képesek vagyunk keresztülvinni.

2024 választási év volt, eléggé speciális jelleggel, ugyanis október helyett júniusban volt a helyhatósági választás, de a hivatalba lépés dátuma maradt ősz közepi. Esetünkben ez nem jelentett problémát, mert országos összehasonlításban is kiemelkedő arányban erősített meg a tisztelt választóközösség tisztségemben és a képviselő-testületbe került összes képviselő a józanság és felelősségérzet talaján áll, így a testület összetétele is biztosítja Telki stabilitását.

Működésünk biztosított volt, tervezett fejlesztéseinket, különösen az út-, és intézményfejlesztéseket végrehajtottuk, és jövőre is folytatni szeretnénk mindezt, ígéreteinknek megfelelően.

Elérkeztünk az ilyenkor kötelező előrejelzésekhez, jövőkép víziókhöz. Nem vagyok jövőbelátó orákulum. Ugyanakkor a földhözragadt realitásérzés és az önámítás száműzése sokat segít a másoknál pontosabb prognózisok készítésénél. Mi várható tehát?

Térjünk vissza az öreg űrhajóshoz, Aldrinhoz. Életünket teljesen átszövi a média, azon belül a közösségi média hatása. Az egyre fokozódó politikai megosztottság, radikalizáció a médián keresztül nyomasztó hatással lesz mindennapjainkra. Még inkább bele fog folyni az életünkbe, át fog hatni mindent a propaganda és még kevesebb köze lesz mindennek a valósághoz. Ennek folyamánként sokak számára már rövid távon egyre inkább fel fog értékelődni minden, ami nem virtuális, hanem személyes. Másokat – sokakat – sajnos el fog ragadni a véleménybuborékok hamis délibábja. Csak egyet tehetünk ez ellen: nagyobb figyelemmel és türelemmel fordulunk egymás felé itt helyben, és tudatosítjuk, hogy állandó manipuláció közepette élünk.

Nem kell hozzá nagy jóstehetségnek lenni, hogy kijelentsük: nem fog jelentősen javulni a gazdasági helyzet. Európai uniós források továbbra is csak szerény mértékben várhatók, a háború és annak hatásai velünk maradnak, a politikai megosztottság szintűgy. Nem számíthat tehát radikális javulásra semmilyen téren, ugyanakkor radikális romlásra sem. Igazi romlás a közhangulatban várható, hiszen a közelgő országgyűlési választások miatt a közbeszéd stílusa még a mostaninál is nivótlanabb lesz, valóságirtalma pedig az idő előrehaladtával egyre elhanyagolhatóbbá válik. Csak ismételni tudom magam: a lelki és közösségi önvédelem útja a hétköznapi, kézzelfogható valóság felértékelése és az egymás felé fordulás a lehető legtöbb bizalommal. Ezért fogunk nagy hangsúlyt fektetni a közösségi és kulturális életre, a személyes találkozásokra, a közvetlen kommunikációra.

Év vége felé közeledve nem hanyagolható el az ünnepi időszak különleges nézőpontja sem. Advent, karácsony, újév ideje az előre

és visszatekintés időszakán túl a reménykedés, a jókívánságok, a fogadkozások ideje is, a jövőre való reményteli készülődés szakasza. Mindezt azonban megelőzi és megalapozza a befelé fordulás, a szeretetleti figyelem elsősorban szeretteink, másodsorban közösségünk tagjai irányába. Ezért gyűjtjük meg négy héten át az adventi gyertyákat és ezért ünneplünk év végén.

Türelmet és szeretetet, de legalábbis több bizalmat kívánok magunknak, mert ez segít majd át a nehézségeken, amelyek

bizonyosan lesznek. Kívánok magunknak a mögöttünk állónál jobb új esztendőt, de semmiképpen sem rosszabbat. Kívánok sikereket mindenkinek saját területén és sikereket közösségünk számára. Kívánom, hogy kerüljön el minket a viszály, az önzés és kapzsiság, de leljen ránk a kölcsönös jóindulat!

Boldog karácsonyt és sikeres új esztendőt, Telki!

Deltai Károly
polgármester

Beszámoló a testület üléséről

Kivonat a képviselő-testület ülésének legfontosabb pontjaiból. Bővebb beszámoló a Telki Portálon lévő jegyzőkönyvben olvasható, illetve a Polgármesteri Hivatalban kapható.

2024. november 25.

Beszámoló az óvoda munkájáról

Telki Község Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyta a Telki Zöldmanó Óvoda 2023/2024-es nevelési évről szóló beszámolót.

Óvoda munkaterve

A testület jóváhagyta a Telki Zöldmanó Óvoda 2024/2025-ös nevelési évre vonatkozó munkatervét.

Útfelújítási program

A képviselő-testület döntött a belterületi utak állapotának javítása érdekében zajló, hosszú távú útfelújítási program további ütemtervéről.

Költségvetés végrehajtása

A testület elfogadta a 2024. évi költségvetés I-III. negyedéves végrehajtásáról szóló beszámolót.

Költségvetés módosítása

A képviselő-testület elfogadta a 2024. évi költségvetés módosításáról szóló rendeletét.

Adórendeletek felülvizsgálata

A testület módosította a helyi iparüzési adóról, valamint a telekadóról szóló helyi rendeleteit.

Gyermekorvosi pályázat kiírása

A képviselő-testület döntött arról, hogy az egészségügyi alapellátás közzetéről szóló 6/2005. (05.27.) számú önkormányzati rendeletben meghatározott területi ellátási kötelezettségű, tartósan betöltetlen házi gyermekorvosi körzet működtetésére pályázatot ír ki.

Közösségi ház működésével összefüggő kérdések

A testület elnapolta a döntést a Kodolányi János Közösségi Ház és Könyvtár működésével összefüggő kérdések kapcsán.

Társulási megállapodás módosítása

A képviselő-testület jóváhagyta a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodásának módosítását.

Bérleti jog meghosszabbítása

A testület döntött a Telki, Zapor utca 7/b címen lévő közérdekű bérlakás bérleti jogának meghosszabbításáról.

Polgármester szabadságolási ütemterve

A képviselő-testület elfogadta a polgármester 2024. decemberi szabadságolási ütemtervét.

Polgármester munkájának értékelése

A testület úgy határozott, hogy munkájának értékelése keretében Deltai Károly polgármestert egy havi bruttó illetményének megfelelő összegű jutalomban részesíti.

szb

Ünnepi munkarend a hivatalban

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakókat, hogy az ünnepi munkarendváltás miatt a Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje a következők szerint alakul:

2024. december 23-tól 2025. január 2-ig – igazgatási szünet.

Az igazgatási szünet időtartama alatt a hivatal zárva tart. Kérjük, hogy kérelmeiket, beadványaikat postai úton küldjék el vagy a hivatal épületén elhelyezett postaládában helyezték el!

Telki Polgármesteri Hivatal



Beszámoló a közmeghallgatásról

Maroknyi érdeklődő részvétele mellett zajlott az idei közmeghallgatás november 29-én este a Kodolányi János Községi Házban.

Az eseményen először Deltai Károly polgármester válaszolt az előzetesen megküldött kérdésekre, majd a helyszínen lévők is kérdezhettek a képviselő-testülettől. Szó volt többek között (tömeg)közlekedési témákról, az iskola előtti parkolásról, a Telkiben és környékén tapasztalható feszültségingadozásokról, a korábbi szennyvíztisztító aktuális helyzetéről, a temetői ravatalozó felújításáról és későbbi áthelyezéséről.

A Budakeszi út és a Páty-Telki utak felújítása kapcsán elhangzott, jelenleg nem látszik érdemi előrelépés egyiknél sem, elsősorban forráshiányra visszavezethető okok miatt. A Volánbusz esetében pedig fontos cél a menetrendi fejlesztés, valamint az, hogy esetenként ne maradjanak ki járatok, amelyekért a környező települések polgármesterei közös lobbitevékenységet folytatnak.

szb



Iratkozzon fel hírlevelünkre!

Ne engedje, hogy bárki megszabja, mit láthat a hírfolyamában! Menjen biztosra, és értesüljön első kézből Telki aktualitásairól!

Ne maradjon le a Telkit érintő hírekről, közérdekű információkról, felhívásokról! Iratkozzon fel a Telki Portál hírlevelére, hogy egy csokorba szedve, heti rendszerességgel Önhöz is eljus-

sanak az itt élőket érintő legfontosabb információk!

A Telki Portál hírlevelére feliratkozni a www.telki.hu weboldalon lehet, a főoldalon lévő boxban, név (lehet csak keresztnév vagy becenév is) és emailcím megadásával!

Telki	Önkormányzat	Községi Ház és Sportcsarnok	Civil	Oktatás	Sport	Egészség
Álláspályázat: óvodai dajka 2024. november 29. kedd A Telki Zöldmanó Óvoda pályázatot hirdet köznevelési foglalkoztatotti jogviszony keretében óvodai dajka munkakör/feladatkor betöltésére.	Figyelemfelhívó kampány indult! 2024. november 19. kedd A közlekedésben résztvevő gyermekeink láthatóságának fontosságára felhívó kampányt indít a Telki Polgárháza.	Szombaton nyitva lesz a könyvtár 2024. november 29. kedd Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét, hogy a Kodolányi János Községi Ház könyvtára 2024. november 23-án, szombaton 9 és 13 óra között nyitva tart.	FELIRATKOZÁS HÍRLEVÉLRE Név: E-mail: ☐ Elfogadom a Használati feltételeket Feliratkozás	ASzakkör: gyöngyfüzés A szakkör 20 alkalmas, és hetfőnként 17 órai kezdettel, 5	BEHATÁSI ENGEDÉLY	ADATTÁR MENÜ - Dokumentumtár - Szabályozási tervek - Rendeletek - Ügyleírások

Adventi hangulatban

Bizonyára már sokan észrevették, hogy az Ófaluban felállított díszes parasztszekér adventi ruhába öltözött!

A főút mentén elhelyezkedő látványosság ünnepi hangulatú

Mikulás-szánként, rénszarvassal az elején köszönti az arra járókat, a Telkibe érkezőket, a polgármesteri hivatal munkatársai jóvoltából.



Menetrendi változások december közepétől

Telki Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala a november 28-i közmeghallgatás kapcsán kérdésekkel kereste meg a Volánbuszt, amelyekre válaszként az alábbi tájékoztatás érkezett a közlekedési társaságtól.

„Menetrendi fejlesztést hajtunk végre 2024. december 15-től az alábbiak szerint:

A 773, 774 Budapest–M1–Páty–Budajenő–Perbál–Zsámbék autóbuszvonalon a Budapest, Kelenföld és Páty viszonylatban – a pátyi autópálya csomópont kialakításának köszönhetően – idei évben munkanapokra korlátozódóan megvalósult autópályás kiszolgálás hétfői időszakra történő kiterjesztése tervezett a 2025. évi menetrend bevezetésétől, 2024. december 15-től. Ez irányonként 6-6 darab új, Budapest – Páty – Telki – Budajenő – Perbál viszonylatú járat közlekedtetését jelenti majd, 8, 10, 12, 14, 16 és 18 óras budapesti, valamint 6:56-os, 8:56-os, 10:56-os, 12:56-os, 14:56-os és 16:56-os perbáli indulásokkal számolva.

Ezzel egyidejűleg a munkanapokon tapasztalható zsúfoltság és utaslemaradás elkerülése érdekében a reggeli csúcsidőszak Budapest irányú menetrendi kínálatának bővítése tervezett, a követési idő 5:25 és 6:25 közötti időszakban 30-ról 20, a 6:25 és 6:55 közötti időszakban pedig 15-ről 10 percesre történő csökkentésével.

Az autópályán át közlekedő járatok beállítása miatti utazási igények változása következtében egyes, Budapest, Széll Kálmán – Budakeszi – Páty, illetve Budapest, Széll Kálmán – Budakeszi – Budajenő – Perbál viszonylatú járat megszüntetése tervezett. Ezen túl az állandó jellegű vonali késések kiküszöbölése érdekében részmenetidő pontosításokat hajtunk végre egyes járataink körében.”



Ne legyen többé szemét!

Telki egy gyönyörű, kiváló természeti adottságokkal rendelkező település. Ám sajnos gyakran tapasztalható, hogy a település utcáin, az utak mentén, az erdőszélen vagy éppen a fák között eldobott vagy odahordott szemétkupacok éktelenkednek. Ez nemcsak, hogy kellemetlen látvány, de a környezetet is komolyan károsítja.

Egy ilyen illegális, erdőbeli szemétheget számolt fel a minap két telki lakos – Sólyom Attila és Miskolczi Tamás –, akik egy közösségi oldalas bejegyzés alapján azonosították a kupacot, majd felpakolták és elszállították Szabó Zsolt konténereshez, aki térítésmentesen „befogadta” és gondoskodott további sorsáról.

Jó lenne, ha az ilyen önkéntes akciókra nem volna szükség, és mindenki – legyen az magánember vagy pl. építési vállalkozás – megfelelő módon gondoskodna a nála keletkező hulladékról, hulladéktípustól függően pl. komposztálással, szelektív vagy éppen kommunális gyűjtés általi elszállítással, hulladéklerakóban történő elhelyezéssel. Ugyanez igaz azokra a kisebb, de összességében jelentős szennyezést jelentő tárgyakra – csikkek, petpalackok, stb. –, amelyeket a gépjárművekből dobnak

ki utasaik, vagy éppen a buszmegállókban várakozók, a parkokban szabadidejüket töltők hajtának el nap mint nap.

Óvjuk környezetünket, ne csúfítsuk el hulladékkal Telkit, valamint az erdőt! Szülőként pedig tudatos környezeti neveléssel és jó példával elől járva gondoskodjunk arról, hogy a most felnövő generációk számára elképzelhetetlen legyen a szemetelés!

Szilágyi Balázs



Egykor Hexen Schutte, ma Boszorkányvölgy

Kedves Olvasóink! Az alábbiakban a novemberben elhunyt Szigeti Antal helytörténeti referens, Telki szülőtte és díszpolgára utolsó településtörténeti írását olvashatják. A közreműködéséért hálásak vagyunk feleségének, Jakab Máriának!

Egykor Hexen Schutténak, ma Boszorkányvölgynek nevezik, ami a Napsugár utca, a patak és a Budajenőre vezető főút által bezárt háromszögben fekszik. A Boszorkányvölgy Telki talán legérdekesebb elnevezése. Az ott lakók többsége választotta a felkínált nevek közül, amikor az önkormányzat az egyes területek elnevezéséről döntött.

De honnan is került elő ez a lehetőség?

Telkit 1548-ban a budai pasa Tata vára elleni hadjárata során elpusztította, a több száz éves bencés apátság templomát leromboltatta. Az amúgy is kisszámú lakossága elmenekült. Közel 150 évig lakatlan pusztá lett, neve is ez időben Telki pusztá volt.

Az 1700-as évek elején ide is betelepített németajkúak kerültek. Időközben a Telki Bencés Apátság tulajdonává vált. A Bécsi Bencés Apátság irányításával elkezdtek felépíteni. Ehhez tégláégetőket hoztak létre a telki réten, a ma is magányosan álló ház, tanya mögött. A tégláégető kemencék romjai még az 1950-es évek elején is megvoltak. A téglához agyag kell, ehhez elsőként a tanya mögötti dombkúpot bányászták ki. Lett is ott egy mesterséges terület, amely az 1950-es években a telki majálisok rendezvényeinek helyszínévé vált. A köznyelven Iharosnak hívták, a gyerekek játszóhelye is volt évtizedeken át.

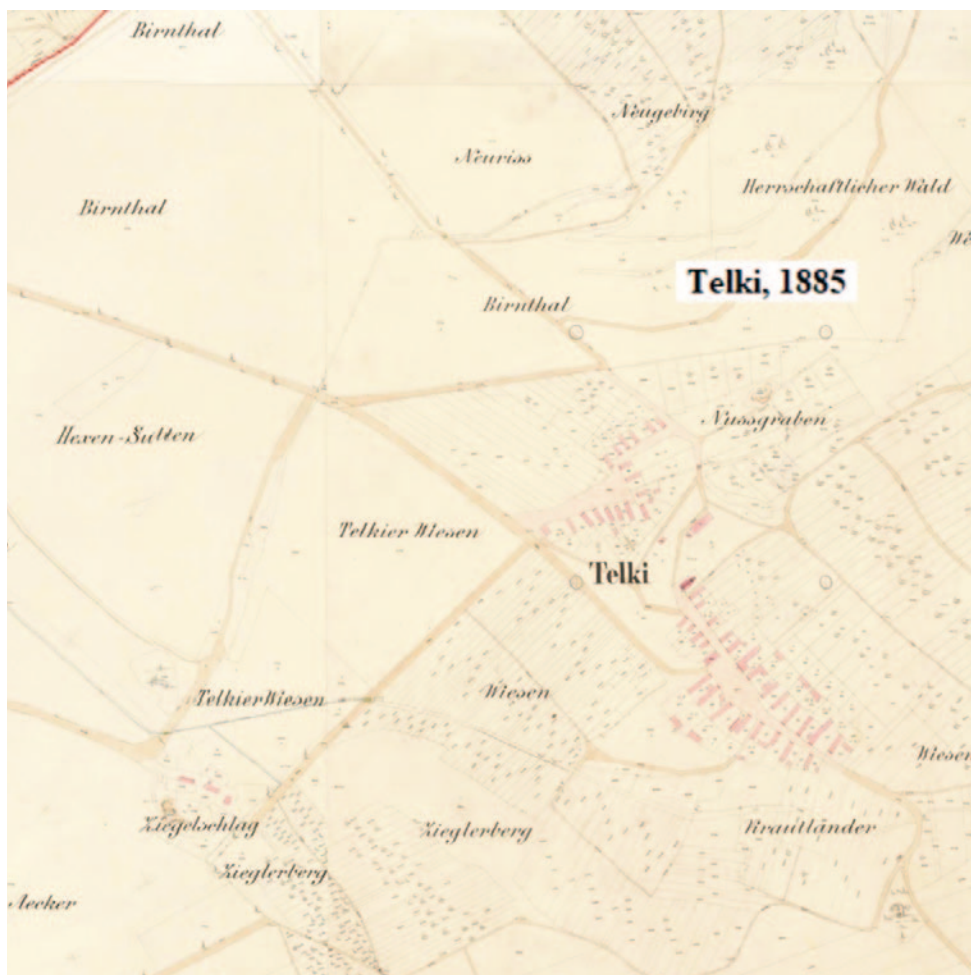
Valószínűleg nem biztosított elég agyagot, ezért többek között a mai Boszorkányvölgy középtáján is bányászni kezdtek. Így keletkezett ott mesterséges úton egy nagy gödör, mélyedés. Ott sem találtak elég agyagot, később fel is hagytak a tégláégetéssel, valószínűleg ezen okok miatt.

A XVIII–XIX. században gyarapodó németajkú lakosság mélyen katolikus vallású, hívő emberekből állt. Az idősebb asszonyok bizony hittek a szellemekben, talán még a boszorkányokban is. Abban az időben vándorcigányok járták az országot, akik éjszakára a települések közelében, szélvédett zugokban töltötték az éjszakát. Tűzet gyújtottak, vacsorát főztek. A mélyedésben este gyújtott tűzek fénye kísértetiesen világított. A falusi, idős asszonyok az okát nem ismervén, úgy hitték, hogy boszorkányok vannak ott.

Így nevezték el azt a részt Hexen Schutténak, tükörfordításban Boszorkány-hasadéknak. A terület ezen elnevezése így került fel a német nyelvű korabeli térképekre és így szerepel rajtuk ma is. Ezért is lett ez a névválasztási lehetőség a ma ott lakó telkieknek felajánlva, akiknek ez meg is tetszett!

Hogy a férjek vagy feleségek voltak-e, akik megszavazták, nem tudni, mert titkos szavazás volt!

Szigeti Antal
helytörténeti referens



Az 1924-es tornádó

Pontosan 100 éve hatalmas vihar pusztított a környéken, ami főleg Pátyot, Biát és Torbágyot érintette. A vihar jelentős károkat okozott a Pátyon működő két téglagyárban is. Az újságokban megjelent tájéírások érdekesen szemléltetik, hogy 100 évvel ezelőtt a környék hogyan is nézett ki.

Az esetről több lap is beszámolt és az újságírók személyesen is ellátogattak a helyszínre. Az Újság című lap így írt erről.

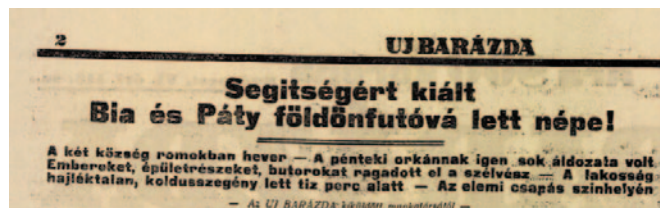
„Bia és Páty úgyszólván eltűnt a föld színéről, halottak és sebesültek, semmivé lett vagyonok, összedőlt házak tömege, a gazdaember egyévi munkájának enyészete jelzi az istenítélet útját. A torbágyi állomáson, amikor a vonatról leszálltunk, már előttünk állt a szörnyű pusztulás sivár képe. A vasúti állomás épületén alig van egy ép ablak. A tetejéről a cserepek nagy részét levitte a szél. Az állomás előtt hatalmas fák hevernek tövestől kicsavarva, vagy derékban kettétörve. Néhány lépéssel odébb hatalmas romhalmaz fekszik: az állomás raktárháza, amely bedőlt és maga alá temette azokat, akik a vihartól ott kerestek menedéket. A táviró- és telefonoszlopok szintén kidőltek, a drótok leszakadtak. A vasúti vendéglő szép parkja is elpusztult, alig van benne egy ép fa és a vendéglő épületének tetejéről is több cserepet leszakított a szél.

Koller Ferenc, a torbágyi bíró vezet végig bennünket a Szalonna és Ferenc utcán, ahol a vihar már erősebben dúlt. Mintegy negyven-ötven ház tetejét sodorta le a szél, némelyiknek még a padlását is levitte. Azonban csak a magasabban fekvő házakat érte a vihar pusztító ereje, a község nagy részét, amely a völgy legmélyebb pontján épült, jobbra megkímélte.

A vasúti állomás főnöke, Kubinyi Béla a vihar közepette, miközben feje felett recsegett és ropogott a ház, egy pillanatra sem vesztette el lélekjelenlétét, hanem továbbra is teljesítette felelősségteljes szolgálatát. Ennek köszönhető, hogy ez a hatalmas vihar vasúti szerencsétlenség nélkül múlt el. Kubinyi állomásfőnök az első pillanatban átlátta, hogy az erős vihar a pályatestre fatörzseket és egyéb akadályokat sodorhat és ezért az éppen Torbágy felé útban levő budapesti-bicskei helyi vonat megállította a nyílt pályán. A vonatnak egy vashídon kell keresztülhaladnia, amely több méter magas töltésen fekszik. Itt rendesen igen erős a szél s az állomásfőnök attól tartott, hogy az orkán a vonatot a mélységbe sodorja. A híd előtti utolsó blokkháznál sikerült feltartóztatni a vonatot, míg az utána jövő párisi expresszt a budaörsi állomáson állította meg. A vihar elültével Kubinyi bejárta a pályatestet és csak azután engedte tovább a vonatokat, amikor meggyőződött arról, hogy a töltéseken nincs semmi baj.

Bia község tegnap délután óta olyan, mint egy harctéri falu, amely felett ágyuk viaskodtak és amelyben elkecseregett közel-harc dúlt. A község lakossága kint áll az utcán, nem mernek bemenni a házakba, mert attól tartanak, hogy a szél által kikezdett épületek a legkisebb szellőre is újból megindognak és összeroppannak. A község házai felett magasan kiemelkedett a szép református templom, amelynek tornyát letépte a tegnapi szélvihar. A torony ott fekszik a szomszédos iskola udvarán, s részben az iskola tetején.

Arról is beszámoltak, hogy Gonda Ármin, a biai patikus házában szintén nagy kárt tett a vihar, de a lelkiismeretes ember nem törődött a maga bajával. Ő volt az első, aki visszanyerte hidegvérét és hozzálátott a szerencsétlenül jártak segítségéhez. Egymásután hozták a patikához a sebesülteket és Gonda Ármin



több mint huszonöt súlyos sérült sebet kötözte be tegnap délután, amíg Torbágyról a járásorvos is a veszély helyére sietett. A járásorvos intézkedésére az öt legsúlyosabb sebesültet beszállították Budapestre.

Bia község 450 házából négyszázat elpusztított a vihar, amely legjobban a földhözragadt szegény emberek hajlékát dúlta fel. A tópart, ahol a község legszegényebb lakossága él, olyan, mint a harctéri falvak voltak egy-egy ütközet után. Gerendák meredeznek az égnek, a házhelyektől messze az út közepén téglahalmok, összetört cserepek, néhol egy-egy ablakráma. A Fő utca, ahol a református templom áll, teljesen elpusztult és a Plébánia utcának is úgyszólván csak a helye van meg.

A Biától öt kilométerre lévő Pátyra járatlan, rossz út visz, amely a vihar következtében még járhatatlanabb. Minden pillanatban attól kell tartani, hogy kifordulunk a szekérből. A pátyi uradalom földje mellett visz az út. Tegnap még százhat hatalmas szénaboglya állott itt, amiből mára már egy sem maradt a helyén. Kilométernyi távolságokra hordta el a szénát a vihar. Az egyik fordulónál kísérteties romhalmaz tűnik elénk. Itt már emberi munkát pusztított el a vihar. A pátyi téglagyár fekszik itt romokban, sokszázmilliót érő téglakészlete összeviszva zúzva porlad az összedőlt szárító-házak romjai alatt. Itt is követelt emberéletet áldozatul az orkán. Kovács Gergely napszámos az egyik szárítóban foglalatzkodott, amikor recseggve-ropogva a fejére zuhant a szárító gerendázata.

Odébb a szőlőhegy mellett visz az út, de tegnap óta már nincs szőlő ezen a hegyen. A hegy aljában furcsa házak vannak. Hegybe vájták ezeket a házakat és csupán az ajtajuk és kéményük árulja el, hogy emberek laknak itt. Ezek a barlanglakók a legszerencsésebbek: a legkevesebbet szenvedtek a vihartól. Beljebb a községben áll még néhány ép ház, de a Templom tér környéke ismét a legviharosabb képet nyújtja. A református templom ablakai bezúzódtak, rámástól együtt kitépte azokat a szél. A torony patinás vörösrézburkolatának egy részét letépte a vihar, amely meg is ingatta a tornyot úgy, hogy tíz centiméternyire félrebillent. A toronyóra három óra tíz percet mutat. Megállította a vihar. Kálmán János tiszteletes úr kinyitja előttünk a templom kapuját és belépünk. A betört ablakokon át beszív a szél és a padokon fekvő imakönyveket lapozgatja. A templom tetejéről csaknem valamennyi cserép hiányzik. De ahogy felkapaszkodunk a toronyba és az ablakon át kitekintünk, még több pusztulást látunk. Leírhatatlan és elképzelhetetlen mindaz, ami szemeink elé tárul. Csak azok láttak ehhez hasonlót, akik a harctereken néztek végig egy romba dőlő falut a temp-

lomtoronyból. Mintha hatalmas gránátok pergőtüze vagy föld-rengés pusztított volna Pátyon. Kőhalmazok, csonka gerendák, tető nélküli házsorok látszanak mindenfelé.

A híradás arról is beszámolt, hogy Bia és Páty pusztulásával elpusztult a főváros gyümölcsöskertje.

Bia és Páty község, de főként az utóbbi a székesfőváros nagy gyümölcsöskertje volt. A legfinomabb fajgyümölcs termett itt, amelyet drága pénzen előkelő szállodák éttermeiben és gazdag emberek asztalán tálaltak fel. Több ezer cseresznyefa húsz-harminc esztendő óta szállította a főváros lakosságának a finom ropogós cseresznyét, amelynek messze földön, még az ország határain túl is híre volt. Egy ideig nemigen fog gyümölcsöt látni innen Magyarország. Bia, amely szintén dús gyümölcstermő vidék, ugyancsak néhány perc alatt elvesztette nagy jövedelmi forrását. Elpusztultak a szőlők, megsemmisültek a kukoricaültetvények. A kárt egyelőre felbecsülni sem lehet, de kétségtelesen sok milliárdra megy pusztán gyümölcsfában is.

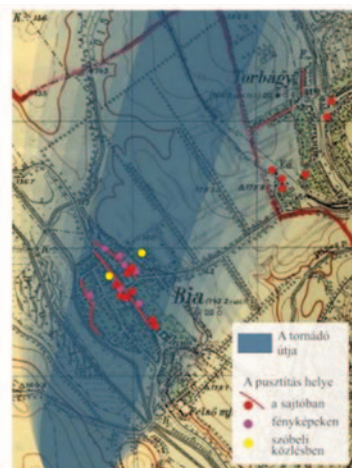


A tornádó utáni kép Bián

Forrás: Biatorbágy Értéktár / Biatorbágy Értéktár Bizottság

A vihart követően összefogás jött létre a bajbajutottak megsegítésére. Polgár Béla, Páty község bírája értesítette a csapásról a környező községeket, egész éjjel talpon volt és vezette a munkálatokat, kora reggel pedig Budapestre sietett, hogy a kormánynál és a vármegyénél kérjen segítséget. Küldöttséget vezetett az alispáni hivatalba és a népjóléti miniszterhez, előadta, hogy faluja a maga erejéből nem tud lábra állni, és éppen ezért a kormány segítségét kérte, hogy közadakozásból építhessék fel újból hajlékaikat. Kérte, hogy az építkezés céljaira a téglagyáraknál megfelelő építkezési anyagot rekviráljanak piaci áron és épületfáról is gondoskodjanak, kérte továbbá, hogy utaszkatonaságot rendeljenek ki, mert lehetetlen, hogy 1500 ember hónapokig a szabad ég alatt tanyázzon."

Összeállította: dr. Égertz Andrea



A tornádó útja Biától Vácig

Forrás: Biatorbágy Értéktár / Biatorbágy Értéktár Bizottság

Ünnepi egyházközségi programok

Karácsony Szenteste – „Éjféli mise”, december 24-én, kedden

Telkiben 22 órakor

Budajenőn 24 órakor

Karácsony ünnepe, december 25-én, szerdán

Telkiben 9:15-kor

Budajenőn 10:30-kor

Szent István első vértanú ünnepe, december 26-án, csütörtökön

Budajenőn 10:30-kor

Szent Család ünnepe, a családok megáldása, december 29-én,

vasárnap

Telkiben 9:15-kor

Budajenőn 10:30-kor

Hálaadás, december 31-én, kedden

Budajenőn 17 órakor

Telkiben 18 órakor igeliturgia

Óév búcsúztató – Újév köszöntő, december 31-én, kedden

Budajenőn, az Öreg-templomban 23:30-kor

Újév, Szűz Mária, Isten anyja ünnepe, január 1-jén, szerdán

Telkiben 19:00-kor

Budajenőn 10:30-kor

Sok szeretettel várjuk Önöket és családjuk tagjait a szent-misékre! Minden kedves testvéremnek kívánok nagyon boldog karácsonyt és Istentől megáldott, sikeres újesztendőt!

Harkai Gábor

plébános



Ünnepi református istentisztelet

December 25-én, karácsony első napján 16 órakor ünnepi református istentiszteletet tartanak Telkiben, a Kodolányi János Községi Házban.



Fenyőfák gyűjtése

A karácsonyfákból hulladékká minősülő fenyőfákat 2025. január 9-én és január 23-án szállítja el a telki ingatlanok elől a MoHU.

A szolgáltató tájékoztatása alapján ebben az esetben is a gallyak kihelyezésére vonatkozó szabályt kell figyelembe venni. A fákat egy méternél nem hosszabb darabokra vágva, fél méternél nem nagyobb átmérőjű, szorosan összekötött kötegekben kell az ingatlan elé kitenni.

A szabálytalanul kihelyezett fenyőfákat a fokozott balesetveszély miatt a szolgáltató nem szállítja el. Ezért kéri és köszönik a lakosok megértését, valamint segítő együttműködését!

(A fenti időpontok változhatnak. Kérjük, figyeljék a hivatalos online tájékoztatási felületeket – www.telki.hu, Telki Portál hírlével, <https://collectviridis.hu/> – az esetleges módosítás, illetve a végleges szállítási időpontok kapcsán!)



A Telki Zöldmanó Óvoda hírei

Ősz, ősz gyönyörű,
harmatgyöngyös már a fű.
A kosárban alma szunnyad
zivatar jön, felhő pukkan.
Levélözön hullik halkan,
lesz belőle mókus paplan.
(Hétfvári Andrea: Ősz, ősz)

Az ősz megszínésítette környezetünket, az óvoda udvarát. Csodálkozva vettük észre, hogy a levelek zöldről színesebbé váltak. Az óvodás gyermekek részt vettek az udvaron lehullott levelek sepregetésében, gereblyezésében, majd jókat ugrándoztak az avarban. Később pedig közösen talicskáztuk el a komposztálóba, így óvodásaink tapasztalatot szerezhettek az őszi kerti munkálatok hasznosságáról.

A dió, gesztenye és a mogyoró is elkezdett potyogni. Gyűjtögetünk őszi természeti értékeinket, gesztenyét, diót, makkot, falevelet, mogyorót, tobozokat. Számos ismeretet szereztünk róluk. Megfigyeltük alakjukat, nagyságukat, színüket. Számlálgattunk, csoportosítottunk, válogattunk, játszottunk velük.

November jelentős eseménye a Márton-napi lámpás felvonulás. A gyermekek különböző, pompás lámpásokkal érkeztek, amelyeket a hét folyamán szorgalmasan készítettek el csoportjaikban. Az óvodát vidám libás képekkel díszítették az óvoda dolgozói.

A felvonulás estéjén megnézhattuk a csodálatos, varázslatos alkotásokat. Készültek pingvines, unikornisos, cicás és vicces, valamint rémisztő, sokfogú töklámpások is, amelyek megvilágították, díszítették az udvart. Kihirdettük a töklámpás szépségverseny eredményét, a műveket oklevéllel jutalmaztuk. Majd ezt követte a Tulipán csoport színvonalas műsora.

Köszönetünket szeretnénk kifejezni a felkészítő óvodapedagógusoknak: Timi néninek és Marika néninek, valamint Ági dadus néninek és a gyermekeknek az előadásért. A hangosítást és a

fényeket, amelyekkel az udvart tették varázslatossá, Megyesi Mira szüleinek köszönhetjük.

Ezt követte a közös táncolás, amelyet a gyermekek és szüleik is nagyon élveztek. Az asztalokon elhelyezett falatkákat, zsíros kenyeret, süteményeket a szülőknek, és az óvoda dolgozóinak, valamint a finom forró teát az Óvoda-Iskola Telkiben Alapítványnak, különösképpen Koltai Piroskának és segítőinek köszönhetjük.

A lámpás felvonuláson közösen vettek részt az iskolások, óvodásaink és a szülők. Hangulatos, énekekkel tarkított menetelés jellemezte ezt az estét. A felvonulás után csemegéztek a vendégek. Vidám hangulatban, pompás fényekkel telt el ez az este. Jövőre folytatjuk, ugyanitt!

Készítette: Halász Ibolya
Napocska csoportos óvodapedagógus



Iskolai hírek

A 3.a kirándulása

A 3.a osztály október 25-én erdőismereti foglalkozáson vett részt.

Mindannyian nagyon élvezték, hogy másképp, értő szemmel tekinthették meg az erdőt. A gyermekvasút kocsijában rengeteg izgalmas feladat várt a gyerekekre, amiket mindenki lelkesen oldott meg. A nap végén kellemesen elfáradva tértünk haza.

Fehér Dorina osztályfőnök



Az első hó

November 22-én, pénteken hajnalra leesett az első hó, amelynek a gyerekek nagyon-nagyon örültek. Sort kerítettünk egy kis vidámságra, havas játékokra.



A 4.a kirándulása az Öreg Tölgyhöz

A Telki feletti erdő egyik fontos, híres fájának környékén vizsgáltuk az erdő életét külső helyszíni órán. Nem csak a növényeket figyeltük meg, állatok nyomába is eredtünk. Sajnos tényleg csak a nyomaikat láthattuk, így távcsöveinknek nem vettük hasznát. Kirándulásunk során gyűjtött tapasztalatainkat környezetismeret óráinkon használjuk majd fel.

Kostka Ágnes és Rátai Dorottya tanítónők

Sakk csapatbajnokság

Büszkék vagyunk Krizer Zsófia, Liu Qili, Szita Bendegúz és Wancsakovszky Zalán tanulóinkra, akik az ország egyik legrangosabb sakkversenyén szép sikereket értek el!

Pregitzer György és Gál Tamás sakkoktatók



Fantasztikus siker a Bolyai verseny országos döntőjében

A Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny országos írásbeli döntőjére 2024. november 22-én került sor, amelyen a 6.b tanulói a 29. helyen végeztek, az 5.b-sek pedig 37-edikek lettek.

Ez hatalmas siker, hiszen az ország egész területéről 1575 csapat indult például csak a 6. osztályos korosztályban, és évente 30 ezernél is több versenyző diákról beszélhetünk. Az írásbeli megmérettetés után 80 csapat maradt versenyben. Nagyszerű eredmény, hogy iskolánk mindkét csapata bekerült a legjobb 80 közé, és a 29., illetve a 37. helyen végeztek a gyerekek.

A hatodikos csapat, a Fehér farkasok tagjai: Petrényi Szonja, Veres Míra, Garics Olívia, Vizi Botond, az ötödikes Dinamitok csapattagok: Szládovics Mór, Glemba Dávid, Nagy László Máté, Pálffy Dorián.

Gratulálunk a diákoknak és köszönjük szépen Egyedi Tímea és Kocsis Tímea tanárnők felkészítő munkáját!

Folyómentő iskola

November 25-én a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége (KSZGYSZ), a legnagyobb magyar környezetvédelmi érdekvédelmi szervezet munkatársai látogattak el iskolánkba. Érdekes előadás keretében tájékoztattak a folyószennyezésről, a folyómentésről, a PET-áradatról.

Az Erasmus Plus keretében 4 országban (Ukrajna, Románia, Szerbia és Magyarország) tíz-tíz iskola bevonásával valósul meg a Folyómentő iskola projekt. Az előadáson megdöbbentő adatokat hallhattunk: néhány óra alatt több száz tonna hulladék hal-

mozódhat fel a folyóban, így „műanyag zajlás”, PET-áradat jön létre. Az ártérben a PET-hegyek magassága akár a több métert is meghaladhatja, így az őshonos fajok kiszorulhatnak és invázív fajok terjednek el.

Percenként egymillió PET-palackot gyártanak a világban. Egemillió év szükséges a műanyagok lebomlásához, vagy inkább elaprózódásához, így mikroműanyagok jönnek létre, amelyek nem lesznek a természet részei! Öt hatalmas szemétsziget van az óceánokban, van, amelyik 17-szer nagyobb, mint Magyarország.

A programon az 5.b, 6.a, 6.b és 7.b osztályok vettek részt. Vigyázzunk együtt a környezetünkkel!



Tatai Vadlúd Hetek

Az 5.a osztály szép, napos időben kelt útra Tatára, az Öreg-tó partjára, hogy tanulmányi kirándulást tegyen.

A Tatai Vadlúd Hetek programjai keretében a vándormadarak, konkrétan a vadludak és különféle fajaik téli magyarországi vendégeskedése volt a fókuszban. Először egy rövid tájékoztatót kaptunk a megfigyelés módjairól, a távcsőhasználatról, az elhelyezkedésről, a célszerű viselkedésről. Távcsövek segítségé-

vel ismerkedtünk a madarak repülési szokásaival, mikor „húznak” ki és be, mivel táplálkoznak. Megvédésükről és vadászataukról is szó esett.

Interaktív mozgásos játék segítette rögzíteni a tanultakat. A gyerekek nagyon jól érezték magukat.

Egerszegi György osztályfőnök



A közösségi ház közelgő programjai

December 22.

Faluadventje, 4. advent

15.00-17.00	Kézműves foglalkozás és vásár
17.00	Gyertyagyújtás (udvar, a nagy adventi koszorúnál)
17.15	A Telki Zöldmanó óvoda ünnepi műsora (nagyterem)
17.45	A Szenior Örömtánc műsora (nagyterem)
18.15	Czakó Virág, Éles Gábor Jazz Quartet adventi koncertje (nagyterem)

December 24., 15.00 Székely Betlehemes a Pajtában

A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

Figyelem! A közösségi ház 2024. december 23-tól 2025. január 5-ig téli szünetet tart!

A könyvtár idei utolsó nyitvatartási napja: december 20.

A közösségi ház nyitása 2025-ben: január 6., a könyvtár nyitása: január 7.

Állandó programok:

Nap	Időpont	Foglalkozás	Helyszín
Hétfő	16.00-20.00	Nemezelés/kosárfonás szakkör	Kisterem
Kedd	9.30-10.30	Jóga	Kisterem
Kedd	16.30-17.30	Iskola előkészítő	Kisterem
Kedd	18.00-19.00	Blokk tánc	Nagyterem
Szerda	9.00-9.30	Ringató	Kisterem
Szerda	18.30-19.30	Jóga	Kisterem
Szerda	19.00-21.30	Telki Nőikar	Nagyterem
Csütörtök	15.00-17.00	Coaching foglalkozás	Kisterem
Péntek	8.00-9.00	Jóga	Nagyterem
Péntek	10.00-11.00	Dajkamesék	Kisterem
Péntek	10.00-11.30	Szenior tánc	Nagyterem
Minden hónap			
1. és 3. vasárnapja	16.00	Református Istentisztelet	Kisterem

A közösségi ház online elérhetőségei

Telki Portál:

www.telki.hu

Kodolányi János Községi Ház és Könyvtár Facebook:

<https://www.facebook.com/kodolanyikozosseghaz>

Kodolányi János Községi Ház és Könyvtár Instagram:

https://www.instagram.com/kodolanyihaz_telki/

Kodolányi János Községi Ház és Könyvtár hírlevélre jelentkezés emailben:

kodolanyikozossegi@gmail.com



Játssz a könyvekért! – 7. rész

Decemberig minden hónapban feltettünk könyvekhez, könyvtárhoz, közösségi házhoz kapcsolódó kérdéseket a Kodolányi János Községi Ház Facebook-oldalán, a Telki Portálon, és itt, a Telki Napló hasábjain.

A helyes megfejtők között minden hónapban könyvet sorsoltunk ki, és ezúttal is így teszünk a decemberi kérdésünkre jó választ beküldők között. Sőt, januárban azok között, akik minden kérdésre megfejtést küldtek be, egy könyvcsomagot sorsolunk ki.

Íme, utolsó, decemberi kérdésünk!

Decemberben mikor tart utoljára nyitva a könyvtár?

a. 24-én

b. 20-án

c. 23-án

A válaszokat a konyvtar@telki.hu emailcímrre várjuk, minden hónap utolsó napjáig.



(Képünk illusztráció, forrása: Pixabay)